

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/40/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112225056
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4112225056.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre, dieťa rodičov: E. F., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: N., D. XXX/XX, zastúpený advokátkou: JUDr. Iveta Lenčేశová, so sídlom v Nitre, Farská 28 a PhDr. C. F., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: N., D. XXX/XX, t. č. U. XXX, zastúpená advokátom: JUDr. Marek Ďuran, so sídlom v Nitre, Boženy Němcovej 4, o určenie výživného a úpravu styku otca s maloletým dieťaťom, o odvolaniach rodičov proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany z 18. júna 2013 pod č. k. 11P/179/2012-125 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Topoľčany zo 17. septembra 2013 pod č. k. 11P/179/2012-133 takto

rozhodol:

Odvolačí súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vyživovacej povinnosti otca za čas od 17.09.2013 do 28.02.2014 m e n í tak, že otec je povinný prispievať na výživu mal. I. 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa mesačne a od 01.03.2014 rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

Odvolačí súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa úpravy styku otca s mal. I. m e n í tak, že otec je oprávnený sa s maloletou stretávať každý páry týždeň v čase od piatku od 18.00 hod. do nedele do 18.00, počas letných prázdnin v mesiaci júl od 15.07. od 9.00 hod. do 31.07. do 18.00 hod., a v mesiaci august od 15.08. od 9.00 hod. do 31.08. do 18.00, počas vianočných sviatkov v párnom kalendárnom roku od 23.12. od 9.00 hod. do 27.12. do 18.00 hod., každý nepáry rok od 28.12. od 9.00 hod. do 02.01. do 18.00 hod., v čase jarných prázdnin páry kalendárny rok od piatka od 18.00 hod. do stredy do 18.00 hod. a v nepáry kalendárny rok od stredy od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a v čase veľkonočných prázdnin každý páry rok od piatku od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý nepáry kalendárny rok od nedele od 18.00 hod. do utorku do 18.00 hod. Matka je povinná maloleté dieťa na styk pripraviť a otec si dieťa prevezme a odovzdá matke v stanovenom čase pred bytom matky.

Odvolačí súd odvolacie konanie o odvolaní matky v časti úpravy styku z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd rozviedol manželstvo účastníkov konania. Mal. I. na čas po rozvode zveril do výchovy a starostlivosti matky, ktorá bude mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Otca zaviazal prispievať na jej výživu sumou 80 eur mesačne vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Styk otca s maloletou upravil tak, že otec je oprávnený sa s maloletou stretávať každý páry víkend od soboty od 09.00 hod. do nedele do 18.00

hod., pričom si otec maloletú prevezme a odovzdá v trvalom bydlisku matky a matka je dieťa povinná na styk s otcom riadne pripraviť. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V dôvodoch svojho písomného rozhodnutia poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého zistil, že uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 15.11.2012 pod č. k. 33P/308/2012-19 bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletej mesačne sumou 26,65 eura. Ďalším uznesením z 19.12.2012 pod č. k. 35P/296/2012-94 súd predbežným opatrením upravil styk otca s mal. dieťaťom každú párnú sobotu v kalendárnom roku v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. a každú nepárnu nedeľu v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že otec si dieťa prevezme v mieste bydliska dieťaťa v stanovenú hodinu a v tom istom čase ho matke odovzdá. V časti určenia výživného poukázal na príjem otca v spoločnosti PORTEEX, s.r.o. Topoľčany 330 eur mesačne a poukázal na mesačné výdavky otca. U matky predstavoval jej príjem v Jazykovej škole v Nitre v priemere 25 - 30 eur mesačne a matka je zároveň poberateľkou dávok v hmotnej núdzi vo výške 167,03 eura od 01.04.2013. Maloletá navštevuje materskú škôlku. Vzhľadom na takto zistený skutkový stav maloletú zveril do výchovy matky a otca zaviazal prispievať na jej výživu sumou 80 eur mesačne. Styk rodičov s maloletou upravil po ich vzájomnej dohode.

Obidvaja rodičia napadli rozsudok v zákonnej lehote odvolaním.

Otec podal odvolanie v časti úpravy styku s maloletou a žiadal rozšíriť styk od piatku do nedele, počas letných prázdnin, vianočných sviatkov, jarných prázdnin, veľkonočných prázdnin. Zároveň uviedol, že žiada o zníženie výživného vzhľadom k tomu, že od 01.10.2013 je nezamestnaný.

Matka podala odvolanie v časti úpravy styku otca s mal. dieťaťom a v časti vyživovacej povinnosti otca k mal. dieťaťu. V priebehu odvolacieho konania svoje odvolanie v časti úpravy styku vzala späť, preto odvolací súd v tejto časti odvolacie konanie podľa § 207 ods. 2 OSP zastavil.

V časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti matka žiadala, aby otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej 100 eur mesačne. Poukázala na svoju finančnú situáciu, keď jej príjem tvorila len dávka v hmotnej núdzi. Je evidovaná na úrade práce ako nezamestnaná od 01.08.2012, ale podporu v nezamestnanosti nepoberala. Dňa 17.10.2012 podpísala dohodu o vykonaní práce - vyučovanie nemeckého jazyka v rozsahu 3 hod. týždenne. Nesúhlasila so stanovenou výškou výživného, pretože otcom deklarovaný príjem 300 eur považovala za nepravdivý. Počas ich celého spolužitia jeho príjem dosahoval približne 550 - 650 eur. Otec je zamestnaný u zamestnávateľa spoločnosť PORTEEX, s.r.o. so sídlom v Topoľčanoch. Pokiaľ by bol jeho príjem pravdivý, nikdy by si nedovolili kúpiť byt v Nitre. Potvrdenie o výške príjmu teda nezodpovedá skutočnému mesačnému príjmu otca, keď je mzda reálne vyplácaná zamestnancovi na ruku v inej výške. Z uvedených dôvodov mala za to, že súd pri určení výživného nevykonal vo veci dostatočné dokazovanie a jeho rozhodnutie považovala za predčasné. Matka podala písomné vyjadrenie k odvolaniu otca. Žiadala, aby súd upravil styk maloletej s otcom tak, že bude s maloletou oprávnený sa stretávať každý párný víkend v sobotu od 09.00 hod. do 19.00 hod., pričom na svojej prítomnosti netrvala.

Odvolací súd doplnil dokazovanie na odvolacom pojednávaní výsluchom účastníkov konania, potvrdením úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o evidencii uchádzačov o zamestnanie matky, zárobkom otca za obdobie december 2012, november 2013 na čl. 162 spisu, potvrdením o poberaní dávky v hmotnej núdzi matkou za rok 2013 na čl. 168 spisu, potvrdením Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany o vyplácaní dávky v nezamestnanosti otca na čl. 169 spisu, potvrdením úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Topoľčanoch o evidencii otca uchádzačov o zamestnanie, rozhodnutím sociálnej poisťovne na čl. 171 spisu, pracovnou zmluvou matky na čl. 174 spisu, potvrdením o mzde na čl. 175, 176 spisu, zárobkom matky na čl. 180 spisu, potvrdením zamestnávateľa otca o skončení pracovného pomeru na čl. 188 spisu, potvrdením zamestnávateľa otca na čl. 214 spisu, písomným vyjadrením otca na čl. 216 spisu, pracovnou zmluvou otca na čl. 118 spisu, zopakoval výsledky doterajšieho dokazovania a na základe toho dospel k záveru, že odvolania oboch rodičov sú dôvodné. Preto rozsudok súdu prvého stupňa v časti vyživovacej povinnosti do 28.02.2014 a v časti úpravy styku podľa § 220 OSP zmenil a v časti vyživovacej povinnosti od 01.03.2014 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Rozsudok o rozvode manželstva účastníkov konania, o zverenie maloletej do výchovy matky nadobudol právoplatnosť 17.09.2013. Predmetom odvolacieho konania zostalo určenie výživného na mal. dieťa

a úprava styku otca s mal. dieťaťom. Prvostupňový súd v čase svojho rozhodovania o výživnom vychádzal z priemerného zárobku otca 330 eur mesačne a zo skutočnosti, že matka je nezamestnaná, je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi 167,03 eura od 01.04.2013 pracuje na dohodu v jazykovej škole, kde sa jej mesačný príjem pohyboval od 25 do 30 eur. Od rozhodnutia prvostupňového súdu sa zmenila situácia na strane obidvoch rodičov. Matka bola vyradená z evidencie uchádzačov o zamestnanie 23.07.2013. Dávky v hmotnej núdzi poberala od 01.04.2013 v sume 167,03 eura. Od 04.11.2013 matka pracuje na Gymnáziu v R. a za mesiac november 2013 mala vykázaný čistý príjem 524,84 eura v rámci ktorého mala započítaný daňový bonus 21.41 eura. Otec je od 01.10.2013 nezamestnaný, pracovný pomer u zamestnávateľa PORTEEX, s.r.o. Topoľčany skončil dohodou o skončení pracovného pomeru podľa § 60 Zákonníka práce zo strany zamestnávateľa z dôvodu pozastavenia výroby. Zamestnávateľ vo svojej pracovnej charakteristike otca charakterizoval ako dobrého, spoľahlivého zamestnanca a zároveň uviedol, že otcovi pri skončení pracovného pomeru nebolo vyplácané odstupné, pretože je možné, že po spustení výroby bude znova zamestnaný. Uvedený zamestnávateľ oznámil Krajskému súdu v Nitre v priebehu konania, že otca následne neprijal do zamestnania, pretože nedošlo k obnoveniu výroby. Otec sa zamestnal od 01.03.2014 u zamestnávateľa TOZAN Profesional, s.r.o. Tovarníky na dobu neurčitú a mal dojednanú mzdu 425 eur mesačne. Dovtedy bol poberateľom dávky v nezamestnanosti 201,30 eura.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu.

Odvolací súd po doplnení dokazovania v odvolacom konaní dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa za obdobie od 17.09.2013 do 28.02.2014 je potrebné zmeniť vzhľadom k tomu, že otec zostal bez pracovného pomeru a bol poberateľom príspevku v nezamestnanosti, z ktorého nebol schopný prispievať na výživu mal. dieťaťa sumou 80 eur mesačne. Preto v súlade s ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine zaviazal otca za uvedené obdobie prispievať na výživu mal. dieťaťa 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa a naďalej od 01.03.2014 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa za ďalšie obdobie, že je v možnostiach a schopnostiach otca podieľať sa na výžive maloletej stanovenou výškou výživného 80 eur mesačne. Otcom požadovanú výšku výživného 50 eur považoval za neprimeranú, pretože otec má pravidelný mesačný príjem a rozdiel medzi sumou, ktorou bol zaviazaný prispievať do 28.02.2014 t. j. 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa z jeho príjmu - dávok v nezamestnanosti 200 eur a ním navrhovanou výškou výživného 50 eur by predstavoval 20 eur mesačne, pričom príjem otca za dobu zamestnania sa zvýšil o dvojnásobok.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolaním matky v časti, v ktorej sa domáhala určenia výživného 100 eur mesačne. Na strane matky sa podstatne zmenili pomery, nakoľko je osobou v pracovnom pomere, má vyšší mesačný príjem ako otec, a zo svojho príjmu je schopná vo vyššej miere podieľať sa na výžive mal. dieťaťa.

V časti úpravy styku rodičia pred súdom prvého stupňa v podstate uzatvorili dohodu o úprave styku otca s mal. dieťaťom tak, že otec je oprávnený sa s maloletou stretávať každý páry vikend od soboty od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že otec si dieťa prevezme a odovzdá ho matke v mieste trvalého bydliska. Matka po rozhodnutí súdu prvého stupňa podala vo veci odvolanie proti úprave styku otca s mal. dieťaťom, kde uviedla, že otec sa nevie starať o dieťa, vracia jej ho nevyspaté, vyhladované, chorľavé a žiadala styk otca upraviť iba každý páry vikend od soboty od 09.00 hod. do 19.00 hod. Na odvolacom pojednávaní konanom 11.12.2013 matka opätovne uviedla, že dieťa sa od otca vracia nervózne, unavené, otec nedodržiava jej pravidelný denný režim. Podľa vyjadrenia matky nedodržiava s dieťaťom ani základné hygienické návyky. Napriek tomu konštatovala, že otec sa s maloletou od

júna 2013 stýka tak, že dieťa u neho prespáva. Na poslednom pojednávaní konanom 26.03.2014 otec potvrdil, že styk s maloletou sa realizuje a dieťa u neho prespáva cez noc.

Rozhodnutie o styku rodiča s mal. dieťaťom vychádza z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania (§ 154 ods. 1 OSP). Pri úprave styku treba vychádzať z toho, že rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti a obaja sú zodpovední za všestranný rozvoj dieťaťa. Každý z rodičov má celé rodičovské práva a povinnosti. Obidvaja rodičia ich nemusia vykonávať spolu, ale vo vzájomnom porozumení. Pri výkone rodičovských práv sú obaja rovnoprávni. Nezáleží na tom, či sú rodičia manželia, ani na tom, či ide o ich dieťa narodené v manželstve alebo mimo manželstva. Rodičovské práva a povinnosti vznikajú narodením dieťaťa. Na to, aby rodič mohol realizovať svoje rodičovské práva v prípade, že dieťa nebolo zverené do jeho výchovy, je potrebné, aby mal upravený styk s mal. dieťaťom. Zmyslom úpravy styku otca s dieťaťom je dosiahnuť odstránenie doterajšieho stavu medzi otcom a dieťaťom bez nepriaznivého pôsobenia na psychiku a citovú stránku dieťaťa, súčasne so zreteľom na konkrétne pomery života otca. Preto súd pri úprave styku rodiča s mal. dieťaťom predovšetkým skúma, či je styk mal. dieťaťa v prospech dieťaťa a je povinný veľmi starostlivo zvážiť, aká úprava tohto styku (časové vymedzenie, určenie prostredia a pod.) zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšie niektorej skutočnosti, týkajúcej sa mal. dieťaťa a niektorej skutočnosti, týkajúcej sa rodičov. Predovšetkým súd musí zvážiť vek a zdravotný stav mal. dieťaťa, jeho citový vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá vo výchove a k prostrediu, v ktorom tento rodič žije, obvyklý denný režim mal. dieťaťa. Medzi ďalšie skutočnosti, ktoré súd skúma, patria osobné a rodinné pomery rodičov, vzájomný vzťah rodičov a ich časové a hospodárske možnosti (so zreteľom na pracovnú dobu, čerpanie dovolenky, dopravné spojenie a pod.). Hodnotenie týchto všetkých skutočností predovšetkým v zhode so záujmom mal. dieťaťa vedú potom k najvhodnejšej úprave styku rodiča s mal. dieťaťom.

Odvolačný súd pri skúmaní týchto uvedených podmienok dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť v časti úpravy styku. Z výsledkov vykonaného dokazovania totiž jednoznačne vyplýva, že mal. dieťa je na svojho otca citovo viazané a je zvyknuté stráviť s otcom viac času. Otec bol s maloletou na materskej dovolenke, teda zabezpečoval dieťaťu v najútlejšom veku jeho základné životné potreby. Preto námietka matky v priebehu konania a v odvolaní o tom, že otec nie je schopný sa o dieťa postarať, vracia jej ho unavené, vyčerpané, nebola v tomto konaní preukázaná a zo strany matky bola zrejme účelová. Styk otca s maloletou sa realizuje tak, že dieťa u otca prespáva. Odvolačný súd preto nepovažoval za dostatočnú úpravu styku otca s mal. dieťaťom tak, ako ju vymedzil vo výroku svojho rozsudku prvostupňový súd. Nezhľadní skutočnosť - vzdialenosť bydliska medzi oboma rodičmi a uvedenou úpravou styku v podstate znemožnil otcovi väčšiu realizáciu svojich rodičovských práv tým, že by mohol zabezpečiť program dieťaťu počas víkendov, vianočných sviatkov, jarných prázdnin, letných prázdnin. Z toho dôvodu, keďže je v záujme výchovy maloletého dieťaťa naďalej prehľbovať vzťah k rodičovi, ktorému nebolo zverené do výchovy, odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 OSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

O trovách odvolacieho konania odvolačný súd rozhodol podľa § 224 ods. 1, 2 § 151 ods. 1, § 146 ods. 1 písm. a/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu. Takým je i konanie vo veciach starostlivosti súdu o mal. deti.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.